

Érkezett: 2013 OKT 03.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Ellenjegyezte:

T/12099/27. számú

EGYSÉGES JAVASLAT

a támogatott döntéshozatalról szóló T/12099. számú törvényjavaslat

zárószavazásához

Budapest, 2013. október

2013. évi ... törvény

a támogatott döntéshozatalról

1. Értelmező rendelkezések

1. §

E törvény alkalmazásában:

1. *gyámhatóság*: a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szerinti gyámhatóság;

2. *támogatott döntéshozatal*: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény Második Könyv Második Rész IX. Címe szerinti cselekvőképességet nem érintő, az érintett személy önrendelkezését és jogainak védelmét szolgáló jogintézmény;

3. *támogatott személy*: az egyes ügyei intézésében, döntései meghozatalában belátási képességének kisebb mértékű csökkenése miatt segítségre szoruló nagykorú személy, akinek a gyámhatóság támogatót rendel;

4. *támogató*: a támogatott személy kérelmére vagy a bíróság megkeresése alapján a gyámhatóság által a támogatott személlyel egyetértésben, a támogatott személy segítésére kirendelt személy.

2. A támogató kirendelése

2. §

(1) A gyámhatóság a támogatott személy kérelmére vagy a bíróság megkeresése alapján, általános jelleggel vagy meghatározott ügycsoportokra, a támogatott személlyel egyetértésben, határozatlan időre támogatót rendel ki. Nem lehet támogatót kirendelni arra az ügycsoportra, amely tekintetében az érintett személy cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll.

(2) A gyámhatóság támogatóul a támogatott személy által a gyámhatóság előtt személyesen megjelölt személyt rendeli ki, feltéve, hogy e személy nem áll a (3) bekezdésben megállapított kizáró okok hatálya alatt, és vállalja a támogatói feladatok ellátását.

(3) Nem lehet támogatónak kirendelni azt,

- a) akinek a személye ellen a támogatott személy tiltakozik vagy ennek hiányában is azt a személyt, akinek kirendelése a támogatott személy érdekeivel ellentétes,
- b) aki cselekvőképességet érintő gondnokság hatálya alatt áll, vagy
- c) aki maga is támogatott személy.

3. §

(1) A gyámhatóság a támogatott személy részére legfeljebb két személyt rendelhet ki támogatóként.

(2) A gyámhatóság a támogató kirendeléséről a támogató és a támogatott személy személyes meghallgatását követően dönt.

(3) Ha a támogató kirendelésének indokoltsága tekintetében kétség merül fel, a gyámhatóság a belátási képesség kisebb mértékű csökkenésének igazolása érdekében szakértői véleményt szerezhet be, valamint kikérheti a családsegítő szolgálat véleményét.

3. A támogató feladata

4. §

(1) A támogató, ha a támogatott döntéshozatal általános jelleggel vagy az adott ügycsoportra tekintettel fennáll, a támogatott személy kérésére

a) a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben, a polgári perrendtartásról szóló törvényben és a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint jelen van azoknál a közigazgatási, polgári és büntetőeljárási cselekményeknél, amelyekben a támogatott személy érintett,

b) az eljárási cselekmény rendjét meg nem zavaró módon a támogatott személlyel egyeztet,

c) a támogatott személy jognyilatkozatának megtételekor jelen van,

d) tanácsaival, a támogatott személy számára szükséges tájékoztatás megadásával a támogatott személy jognyilatkozatának megtételét elősegíti, és

e) a támogatott személy döntésének meghozatalához segítséget nyújt, valamint a döntése meghozatalában személyes jelenlétével közreműködik.

(2) A támogató a támogatott személy kérésére vagy a gyámhatóság felhívására írásba foglalja, hogy miben segítette a támogatott személyt és milyen tanáccsal látta el.

(3) A támogató a kirendeléséről szóló gyámhatósági határozattal vagy a gyámhatóság által számára e célra kiadott tanúsítvánnyal igazolja, hogy a támogatott személy vonatkozásában támogatói feladatokat lát el.

4. A támogató kirendelésének felülvizsgálata

5. §

(1) A gyámhatóság a támogató kirendelését ötévenként felülvizsgálja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felülvizsgálat időpontjától függetlenül rendkívüli felülvizsgálatnak van helye, ha

a) azt a támogatott személy vagy a támogató kéri,

b) a támogatott személyt a bíróság gondnokság alá helyezte,

c) más hatóság értesíti a gyámhatóságot a támogató és a támogatott személy közötti érdekellentétről, vagy

d) olyan egyéb tény, körülmény jut a gyámhatóság tudomására, amely indokoltá teszi a támogató kirendelésének felülvizsgálatát.

(3) A felülvizsgálati eljárás során a gyámhatóság meggyőződik arról, hogy
a) a támogatott személy továbbra is igényli-e, hogy egyes ügyei intézésében, döntései meghozatalában támogató segítse,

b) a támogatott személy egyetért-e azzal, hogy a kirendelt támogató lássa el a továbbiakban is a támogatói feladatokat, és

c) a támogató a támogatott személy érdekében járt-e el.

(4) A gyámhatóság a felülvizsgálati eljárásban személyesen hallgatja meg a támogatót és a támogatott személyt.

(5) A gyámhatóság a felülvizsgálat eredményeként

a) a támogató és a támogatott személy egyetértésével változatlan formában fenntartja a támogató kirendelését,

b) felmenti vagy elmozdítja a támogatót, és a támogatott személy kérelmére, vele egyetértésben

ba) új támogatót rendel. vagy

bb) megszünteti a támogatott döntéshozatalt.

5. A támogatói tisztség megszűnése, megszüntetése

6. §

(1) A gyámhatóság a támogatót a tisztségéből felmenti, ha

a) azt a támogató vagy a támogatott személy kezdeményezi,

b) a támogatott személy meghal. vagy

c) utóbb keletkezik olyan kizáró ok, amely a támogató személy kinevezésének akadályát jelentette volna.

(2) A gyámhatóság a támogatót a tisztségéből elmozdítja, ha a támogató

a) a feladatait nem látja el, vagy

b) olyan cselekményt követ el vagy olyan magatartást tanúsít, amellyel a támogatott személy érdekeit súlyosan sérti.

(3) Azonnali intézkedést igénylő esetben a gyámhatóság a támogatót az elmozdítást megelőzően a tisztségéből felfüggeszti.

(4) A gyámhatóság az (1) bekezdés *a)* pontja és a (2) bekezdés szerinti esetekben a támogató és a támogatott személy személyes meghallgatását követően dönt.

(5) A támogatói tisztség megszűnik a támogató halálával.

6. A hivatásos támogató

7. §

(1) A gyámhatóság hivatásos támogatót rendel ki, ha

a) nincs olyan, a támogatott személy által megjelölt személy, akit támogatóul ki lehetne rendelni, és

b) a támogatott személy egyetért hivatásos támogató kirendelésével.

(2) Hivatásos támogató az a cselekvőképes, büntetlen előéletű személy lehet, aki a hivatásos támogatókra vonatkozó képesítési előírásoknak megfelel és vele szemben nem állnak fenn a 2. § (3) bekezdés *b)* és *c)* pontjában meghatározott kizáró okok.

(3) A gyámhatóság hivatásos támogatóul

a) hivatásos támogatói feladatokat ellátó, a Kormány által kijelölt szervvel kormányzati szolgálati jogviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott személyt,

b) hivatásos gondnoki feladatokat ellátó személyt vagy

c) mentális zavarban szenvedő személyekkel foglalkozó jogi személyt rendelhet ki.

(4) A (3) bekezdés *c)* pontja szerinti esetben a mentális zavarban szenvedő személyekkel foglalkozó jogi személy köteles megjelölni azt a személyt, aki a hivatásos támogatói teendőket személyében ellátja. A kijelölt személynek meg kell felelnie a hivatásos támogatóra vonatkozó előírásoknak. A kijelölt személy hivatásos támogatói tevékenysége ellátása során költségtérítésre jogosult.

(5) A hivatásos támogató egyidejűleg 30 támogatott személy érdekében járhat el, kivéve, ha

a) az adott támogatott személyek igényeinek figyelembevétele alapján a hivatásos támogatói feladatok ellátását legfeljebb 35 támogatott személy egyidejű ellátása nem veszélyezteti, vagy

b) a hivatásos támogatói feladatokat kormányzati szolgálati jogviszonyban álló személy látja el.

(6) Az (5) bekezdés *b)* pontjában meghatározott személy egyidejűleg legfeljebb 45 támogatott személy érdekében járhat el.

(7) Ha a hivatásos támogató hivatásos gondnoki feladatokat is ellát, a támogatott személyeinek és a gondnokoltjainak a száma együttesen sem haladhatja meg az (5) és (6) bekezdésben foglalt létszámot.

(8) Ha a hivatásos támogató tevékenységét munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban látja el, díjazását úgy kell megállapítani, hogy annak összege támogatott személyenként – a támogatói feladatok mértéke alapján – az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének legalább 10%-át elérje.

8. §

(1) Ha a hivatásos támogatói feladatok ellátására munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében kerül sor, a hivatásos támogatói feladatokat ellátni kívánó személy a jelentkezéskor hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy büntetlen előéletű.

(2) Indokolt esetben a hivatásos támogatót foglalkoztató szerv vezetője (a továbbiakban: vezető) írásban felszólíthatja a hivatásos támogatót, hogy a felhívástól számított 15 munkanapon belül – ha e határidőn belül menthető ok miatt nem lehetséges,

annak megszűnését követően haladéktalanul – hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy büntetlen előéletű.

(3) Ha a hivatásos támogató igazolja, hogy büntetlen előéletű, a vezető az igazolásra szolgáló hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat a hivatásos támogató részére megtéríti.

(4) A vezető a büntetlen előélet igazolása céljából kezeli

a) a hivatásos támogatói feladatok ellátására jelentkező személy és

b) a hivatásos támogató

azon személyes adatait, amelyeket az e célból a büntügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalmaz.

(5) Az (1)–(4) bekezdésben foglaltak alapján megismert személyes adatokat a vezető a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítéséről meghozott döntés időpontjáig vagy – munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítése esetén – a jogviszony megszűnéséig vagy megszüntetéséig kezeli.

9. §

(1) A hivatásos támogatói feladatokat vállaló személy képzését és továbbképzését a gyámhatóság szervezi.

(2) A hivatásos támogatói képzésben, továbbképzésben eredményesen részt vett személy adatait a képzési, továbbképzési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése céljából a Kormány által kijelölt szerv veszi nyilvántartásba. A nyilvántartás nem minősül hatósági nyilvántartásnak.

(3) A nyilvántartás az alábbi adatokat tartalmazza:

a) a hivatásos támogató természetes személyazonosító adatai,

b) a munkahely megnevezése és címe,

c) a foglalkoztatás kezdő időpontja,

d) a képzésről kiállított bizonyítvány száma, a kiállítás helye és időpontja, továbbá a kiállító intézmény megnevezése, és

e) a jogszabály által előírt továbbképzés elvégzésének adatai.

(4) A gyámhatóság bejelenti a Kormány által kijelölt szervnek

a) a hivatásos támogató foglalkoztatását a (3) bekezdésben megjelölt adatok közlésével, és

b) a nyilvántartásba vett adatokban bekövetkezett változást.

(5) A gyámhatóság az adatbejelentést a foglalkoztatás megkezdésétől vagy az adatváltozás időpontjától számított 30 napon belül teszi meg.

(6) A Kormány által kijelölt szerv törli a nyilvántartásából annak a hivatásos támogatónak az adatait,

a) aki elhunyt, és

b) akivel szemben tevékenységének ellátása során a 2. § (3) bekezdés *b)* és *c)* pontjában meghatározott kizáró ok keletkezik.

(7) A nyilvántartásból adatok a nyilvántartásba vett személy, a gyámhatóság, továbbá tudományos, statisztikai feldolgozást végzők részére – az adatvédelmi jogszabályok megtartásával – továbbíthatók.

10. §

(1) A hivatásos támogató a gyámhatóság kirendelő határozatában meghatározottaknak megfelelően, a felügyeletét ellátó gyámhatósággal együttműködve, a támogatott személy érdekében, döntéseinek, véleményének tiszteletben tartásával segíti a támogatott személyt a döntései meghozatalában. A hivatásos támogató feladataira a 4. §-ban foglaltak irányadóak.

(2) A hivatásos támogató évente jelentést készít a tevékenységének felügyeletére jogosult gyámhatóság számára, amelyben beszámol a támogatott személy részére nyújtott segítségről, megjelölve, hogy milyen eljárásokban és jognyilatkozatok megtételében működött közre. A hivatásos támogató a jelentését minden évben annak a hónapnak a 15. napjáig nyújtja be a gyámhatósághoz, amelyik hónapban a kirendeléséről szóló határozatot meghozták.

(3) Ha a hivatásos támogató jelentéstételi kötelezettségének nem tesz eleget vagy a jelentésében foglaltak alapján valószínűsíthető, hogy a támogatott személy érdekei sérülnek, a gyámhatóság meghallgatja a támogatott személyt.

7. A támogatókról és a támogatott személyekről vezetett nyilvántartás

11. §

(1) A gyámhatóság a támogató kirendelésének felülvizsgálata és tevékenységének felügyelete céljából nyilvántartást vezet az általa kirendelt támogatókról és támogatott személyeikről. A nyilvántartás nem minősül hatósági nyilvántartásnak.

(2) A nyilvántartás a következő adatokat és a változás időpontjának megjelölésével az adatváltozásokat tartalmazza:

- a) a támogatott személy természetes személyazonosító adatai és lakcíme,
- b) a támogató kirendeléséről szóló jogerős határozat ügyszáma,
- c) a támogató kirendeléséről rendelkező határozat jogerőre emelkedésének napja,
- d) a támogató természetes személyazonosító adatai, lakcíme,
- e) hivatásos támogató rendelése esetén ennek a ténye,
- f) több támogató kirendelése esetén ennek a ténye, és
- g) a támogatott döntéshozatal általános jellegének vagy azoknak az ügycsoportoknak a megjelölése, amelyekre vonatkozóan a támogatott döntéshozatal fennáll.

(3) A nyilvántartásban fel kell tüntetni a támogató tisztségéből való felmentése vagy elmozdítása iránt indított eljárás megindításának tényét és időpontját.

(4) A nyilvántartás adatairól írásbeli kérelemre, térítésmentesen az kaphat felvilágosítást, aki

- a) az ehhez fűződő jogi érdekét igazolja, vagy
- b) az adat megismerésére és kezelésére törvényi rendelkezés alapján jogosult.

(5) A jogi érdek igazolása során meg kell jelölni azt a jogügyletet, egyéb okot, amely az adatfelhasználás jogszerű célját és jogalapját megalapozza. Ha a jogi érdek okirattal igazolható, azt a kérelemhez mellékelni kell.

(6) A nyilvántartásból való adatszolgáltatás során csak az adatkérés céljának megvalósulásához elengedhetetlenül szükséges adat bocsátható a felvilágosítást kérő rendelkezésére.

(7) A nyilvántartásban kezelt adatok statisztikai, valamint tudományos kutatási célra – személyazonosításra alkalmatlan módon – átadhatók és felhasználhatók.

(8) A nyilvántartás adatait a gyámhatóság a támogatott döntéshozatal megszűnésétől számított öt évig kezeli, majd haladéktalanul gondoskodik azok törléséről.

8. Záró rendelkezések

12. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg
a) a támogatott döntéshozattal kapcsolatos gyámhatósági feladat- és hatáskörök ellátásának szabályait,
b) a 7. § (3) bekezdés a) pontjában és a 9. §-ban meghatározott szerv kijelölését.

(2) Felhatalmazást kap a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza a hivatásos támogatók képesítési előírásainak, képzésének és továbbképzésének szabályait.

13. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2014. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az 1–8. §, a 9. § (2)–(7) bekezdése, a 10. és 11. §, a 12. § (1) bekezdése, valamint a 14. § 2014. március 15-én lép hatályba.

14. §

(1) A Gyvt. 128. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kapcsolattartással, a kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, az örökbefogadással, a származás megismerésével, a terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya születendő gyermeke lakóhelyének megállapításával, a családi jogállással, a szülői ház elhagyásával, a családbafogadással, a gyámsággal, a gondnoksággal és a támogatott döntéshozattal kapcsolatos jognyilatkozatokat csak személyesen lehet megtenni, valamint, ha a tényállás tisztázása érdekében a gyámhatóság tárgyalást tart, azon személyesen kell megjelenni.”

(2) A Gyvt. 128. §-a a következő (4)–(8) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A gyámhatósági eljárásban a támogató (hivatásos támogató)

a) az ügyféllel egyidejűleg az ügy során valamennyi eljárási cselekménynél – ideértve a nyilvánosság kizárásával megtartott tárgyalást is – jelen lehet, távolléte azonban a (6) bekezdés szerinti kivétellel az eljárási cselekmény teljesítésének, valamint az eljárás folytatásának nem akadálya,

b) a jognyilatkozat megtételének elősegítése érdekében az ügyféllel az eljárási cselekmény rendjét meg nem zavaró módon egyeztethet.

(5) A támogatónak az eljárási cselekményen való részvételéről a támogatott személy gondoskodik, a gyámhatóság ezzel kapcsolatos intézkedést nem tesz.

(6) Ha a támogató (hivatásos támogató) az eljárási cselekménynél nincs jelen, az általa támogatott személy kérelmére a gyámhatóság – a támogató (hivatásos támogató) személyes megjelenése érdekében – egy alkalommal megismétli az eljárási cselekményt.

(7) A támogató (hivatásos támogató) az általa támogatott személy helyett nyilatkozattételre nem jogosult.

(8) A gyámhatóság a (4)–(7) bekezdésben foglaltakról az ügyfelet és a jelen lévő támogatót (hivatásos támogatót) tájékoztatja.”